

Seurantatietoa STEA-avustusleikkauksista

Länsi-Uudenmaan Järjestöneuvottelukunta on koonnut sosiaali- ja terveysjärjestöjen valtionavustuksen (STEA) leikkausten vaikutuksia alueen järjestöjen toimintaan.

Yleiset vaikutukset ja seuraukset järjestötoimintaan, kun

1. C-hankeavustuksia voi hakea vain kohdennettuihin käyttötarkoituksiin (2026: EU-rahoitteisten hankkeiden osarahoitukseen ja Nuorten huumekuolemien ennaltaehkäisyyn)

- Järjestöillä ei ole keinoja reagoida ketterästi kohderyhmissä tunnistettuihin ajankohtaisiin tarpeisiin ja kehittää toimintoja/toimintamalleja tukemaan hyvinvointia ja terveyttä sekä täydentämään tarvittavia palveluita tai vahvistamaan niihin ohjautumista.
- Järjestössä on toteutettu toimintaa pääasiassa C-avustuksilla, joilla on kehitetty kohderyhmälle palveluita. Käynnissä on ollut keskimäärin kaksi kehittämishanketta kerrallaan, n. 3 hlön työpanos vapaaehtoisten tukemiseen. Leikkausten tuloksena nyt resurssit 3 htv vähemmän ja vapaaehtoisille tarjottava tuki on vähentynyt merkittävästi.

2. Uusia kohdennettuja yleisavustuksia (AK) ei voi hakea

- C-avustuksilla toteutettujen, vaikutukselliseksi todennettujen toimintojen laadun laskeminen tai alas ajaminen, koska toimintaa ei voida ylläpitää tai jatkokehittää ilman resursseja.
- Osa kehitettävistä toiminnoista tarjoavat reittejä palveluihin heille, jotka alikäyttävät palveluita ja joilla on epäluottamusta niihin. 3 vuotta (C-hankkeen kesto) on lyhyt aika toiminnalle, jotka täydentävät näitä palveluita. Ilman mahdollisuutta jatkaa toimintaa monet tippuvat hankkeen päättymisen jälkeen takaisin tyhjän päälle, koska vastaavaa toimintaa ei ole enää tarjolla.

Vaikutuksia/seurauksia järjestötoiminnan laajuuteen ja palveluihin

- Rahoitusleikkaukset näkyvät henkilöstövähennyksinä, tukiryhmien toimintojen karsimisena ja alueellisen toiminnan keskittymisenä vain suuriin keskuksiin.
- Järjestön toiminta kasvaa kaiken aikaa ikääntyneiden asiakkaiden lisääntyessä, mutta toiminnalle ei saada lisärahoitusta. Nykyisellä työntekijämäärällä ei pystytä vastaamaan kasvavaan tarpeeseen ja työmäärään.

- Digituki terveystalouteen alueella kaventunut merkittävästi. Myös digituki vapaaehtoisille hybridinä tapahtuvaan terveyden edistämiseen on loppunut. Ihmisten pariin jalkautuva terveyden edistäminen ja potilaan tuki vähenee merkittävästi, kun aiheeseen liittyvä vapaaehtoistoiminnan koordinaatioon liittyvä hanke päättyy.

Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset järjestöjen henkilöstöön

- Resurssit perustoiminnan toteuttamiseen ovat heikentyneet, koska järjestön ainoa perusrahoitus ovat jäsenmaksut. Kun toimintaa voidaan toteuttaa vähemmän, saadaan vähemmän uusia jäseniä ja vähemmän jäsenmaksutuottoa toiminnan toteuttamiseen.
- Voittoa tavoittelemattomalle yhdistykselle koituu riskiä, ellei rahoitusta saada ulkopuolisilta rahoittajilta. Teemme työtä muun rahoituksen saamiseksi, mutta kilpailu on kovaa.
- Työn kuormitus on kasvanut:
 - hankkeen yksi työntekijä työskentelee seniorityövastaavana yhdistyksessä vastuualueenaan yhdistyksen vapaaehtoiset, kuntouttava työtoiminta ja työkokeilijat.
 - henkilöstöä on jouduttu lomauttamaan, työn toteuttamisen kuormitus tavoitteiden toteuttamiseksi kasaantuu.
- 3 määräaikaista, hankerahoituksiin sidottua työsuhdetta päättynyt. Olemassa oleva kaventunut henkilökunta joutuu työskentelemään jaksamisen äärirajoilla. Kaikki tämä kertaantuu, kun työn keskiössä oleva vapaaehtoistoiminnan koordinaatio heikkenee ja sen kohteena kentällä on n. 400 vapaaehtoista.

Vaikutukset järjestöjen asiakkaisiin ja hyvinvointiin

- Kohtaava toiminta mm. vertaistuki vähentynyt ja erilaiset ryhmätoiminnot vähentyneet.
- Joka vuotinen Stea-haku tässä säästöjen tilanteessa on asiakkaillekin kova jännityksen paikka. Kohtaava toimintamme tavoittaa yli 1000 oman ja lähikuntien ikääntyntä aktiviteetteihin ja vertaisryhmiin. Toiminnan vähentyminen/lopettaminen tarkoittaisi ikääntyneille yksinäisyyttä ja sillä on monia negatiivisia seurauksia terveyteen ja hyvinvointiin.

Leikkausten vaikutukset eivät koske vain järjestöjä itse, vaan heijastuvat suoraan alueen asukkaiden hyvinvointiin ja palvelujärjestelmän kuormitukseen

Toiminnan vähentyminen vaarantaa mm. omaisten mahdollisuuden saada tukea, ja he jäävät yksin tilanteissa, joissa julkisia palveluja ei vielä tarvita – mutta joissa ongelmat usein alkavat kasaantua. Nämä ovat juuri niitä palveluja, joilla ehkäistään raskaampien sote-palveluiden tarvetta.

Toimintojen väheneminen lisää yksinäisyyttä, kuormitusta ja kasvavia palvelutarpeita. Monet, etenkin haavoittuvassa asemassa olevat, jäävät ilman tukea ja kun miettii, miten haastava osan on ylipäänsä löytää palveluiden pariin niin tuntuu todella kohtuuttomalta.

Järjestöjen rahoituksen leikkaus heikentää erityisesti ennaltaehkäiseviä palveluita: matalan kynnyksen ryhmiä, omaisten tukea, kriisityön varhaista reagointia ja vapaaehtoistoiminnan koordinoitua ja merkitsee kasvavaa painetta kuntoutukseen, kriisipalveluihin ja lastensuojeluun.

Länsi-Uudenmaan alueella vähentynyt toiminta 2025–2026

Avustussummat	2025	2026	Summa vähentynyt
Laskennallinen avustussumma*	11 487 957 €	9 511 728 €	1 976 229 €
Avustukset suhteutettuna alueen asukasmäärään	23,2 €	18,9 €	4,3 €

*Avustuskohteille myönnetty avustus on jaettu tasan jokaiselle avustuksen hakemuksessa määritellylle toiminta-alueelle, jonka jälkeen summat on laskettu yhteen hyvinvointialueiden mukaan. Laskennassa ei ole otettu huomioon avustuskohteita, joiden toiminta on määritelty valtakunnalliseksi tai joissa toimintaa tehdään ulkomailla. Laskentamenetelmästä johtuen luvut eivät ole tarkkoja.

Alueella vuodesta 2025 vähentyneet avustukset

Järjestöluokka	Toimintakokonaisuuksien määrä
Järjestöjen yhteisjärjestöt	1
Kehitysvammajärjestöt	2
Kriminaaliryöntejä järjestöt	2
Lapsi- ja perhetyön yleisjärjestöt	1
Monialajjärjestöt	2
Muut lapsi- ja perhetyön järjestöt	1
Nuorisoalan toiminnalliset järjestöt	4
Oppimisvaikeusjärjestöt	2
Päihde- ja riippuvuusjärjestöt	5
Vähemmistöryhmien järjestöt	4
Yhteensä	24

Alueella vuoden 2025 jälkeen loppunut toiminta

Järjestöluokka	Käyttötarkoitus	Alue
Kriisiauttaminen ja arjen turvallisuuden edistäminen		
Monialajjärjestöt	Paperittomina oleskelevien toimintakyvyn ja elämänhallinnan tukeminen.	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Osallisuuden, toimijuuden ja arjenhallinnan tukeminen		
Monialajjärjestöt	Aikuisten yksinäisyyden tunteen vähentäminen.	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Nuorisoasumisen järjestöt	Erityistä tukea tarvitsevien nuorten itsenäistymisen tukeminen ja asunnottomuuden ehkäisy.	Karkkila ja Vihti
Päihde- ja riippuvuusjärjestöt	Päihdekuntoutujille suunnattu vertaistukitoiminta.	Espoo

Päihde- ja riippuvuusjärjestöt	Vaikeasta päihdeongelmasta kärsivien ja heidän läheistensä arjen vahvistaminen matalan kynnyksen tuella, ohjauksella sekä ryhmätoiminnalla.	Espoo
Terveyden edistäminen sekä työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen		
Monialajärjestöt	Nuorten yksinäisyyden kokemusten vähentäminen ja osallisuuden vahvistaminen keskustelu- ja kriisiavun, vapaaehtoisen kaveritoiminnan sekä jalkautuvan yhteisötoiminnan keinoin.	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Muut ikääntyneiden toiminnalliset järjestöt	Toimintakyvyltään jossain määrin heikentyneiden, kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn, osallisuuden ja itsenäisen selviytymisen edistäminen terveysliikunnan keinoin.	Espoo
Syöpäjärjestöt	Alle 29-vuotiaiden työn ja koulutuksen ulkopuolella tai TUVA-koulutuksessa olevien taikka opiskelu- tai toimintakyvyltään heikentyneiden ammattioppilaitoksissa opiskelevien nuorten terveyden edistäminen ryhmätoiminnan avulla.	Lohja

STEA

- Järjestöluokat: STEA luokittelee avustusta hakevat ja saavat järjestöt järjestöluokkiin. Järjestöluokka määritellään STEAssa pääasiallisesti järjestön sääntöjen tarkoituspykälän perusteella.
- Avustuskokonaisuudet: STEA-avustukset jaetaan neljään avustuskokonaisuuteen